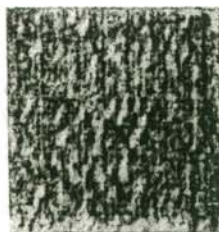
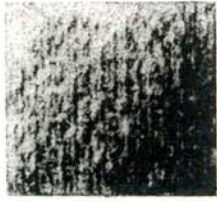

es saig

Vaques magres

Ja s'ha acabat el panxó de festes de què hem gaudit: Nadal, Cap d'any, Reis, sant Honorat i encara sant Antoni i sant Sebastià. D'acord que és bo i sa fer festa, que l'alegria allarga la vida, però ara toca encarar aquest 2003 que no promet res de bo. Fa un any, per aquestes saons, ens preguntàvem com es comportaria el capicua 2002 i no ens en refiàvem un pèl. Desgraciadament, els fets han estat inexorables: ens alegrem per aquelles persones a les quals la baldufa els ha ballat bé (que n'hi ha), però en general hem anat cap enrere, com els crancs. Tots els preus han pujat, molt per sobre del 4% (a Balears 4'5%) que el govern reconeix; s'han encarit els pisos, els transports, els aliments bàsics, els serveis d'aigua, electricitat, etc.; l'atur s'ha enfilat fins a gairebé dos milions de persones; la borsa no alça el cap, més aviat mostra el cul; a Mallorca la crisi s'ha traduït en una baixada del turisme; a nivell polític els no-nacionalistes espanyols han mostrat i posat en pràctica unes actituds "xulesques" i despectives envers les tribus, clans o guetos de la perifèria, que no trobam ni en aquell general que manava tant ("*Una, Grande y Libre*"). I per ajudar a adobar-ho, el txapapote ha acabat d'enfosquir i ennegrir aquest horitzó ja més que tèrbol.

I per fer-nos creure que no va tan malament (ja ningú gosa dir que va bé), vengam distreure el personal amb provocacions i amb cortines de fum que la gent, més o manco, es creu, sempre amb la complicitat i el control de la majoria dels mitjans de comunicació. Sobren els exemples, cada dia n'hi ha de nous; només per citar-ne un, ens podríem fixar en la legislació contra la petita delinqüència (de la grossa més val no parlar-ne); fer lleis que no es poden complir deu ser la ridícula màxima. Ja va passar amb la llei d'estrangeria, que és paper mullat; com tampoc no es durà a terme la de millora de la qualitat de l'ensenyança, o com es digui; i ara la de delinqüents. No hi ha infraestructures ni personal ni euros per dur-les a la pràctica; però queda bé fer-les, sobretot si els ciutadans incauts s'ho creuen.

Però bé, el 2002 és aigua passada. I el 2003? Tots els mals i dèficits es mantenen, fins i tot per empitjorar, i se n'afegiran d'altres com la segona guerra del Golf. Totes les guerres són evitables, però aquesta no té més justificació que el punyetero petroli. I no es tracta de defensar ningú, perquè més val no triar: ni Bush ni Saddam, ni l'eix del Bé ni l'eix del Mal, ni Sharon ni Arafat, ni...ni... En fi, d'aquí a un mes podrem parlar del preu dels carburants i ja sabem que, si aquests puguen, és una calça que es desfà, tots els altres segueixen darrere. Però deixem-nos de profecies, que el temps ja dirà: visquem i veurem.

El mes pròxim procurarem parlar de temes més entretinguts, com pot ser el de les eleccions —municipals i autonòmiques— que ja són aquí. Hem sentit rumors de candidatures i de candidats, però coses molt vagues; més que res, de possibles candidats que han donat carabassa a les propostes que els han fet; potser d'aquí a un mes el panorama s'haurà aclarit un poc.

De totes maneres, de cada vegada ens sentim més confosos, més despistats i més ignorants. El pobre Sòcrates, amb tota la seva modèstia, reconeixia que només sabia que no sabia res; tal com anam, haurem d'acceptar que aviat no sabrem si sabem que no sabem res.

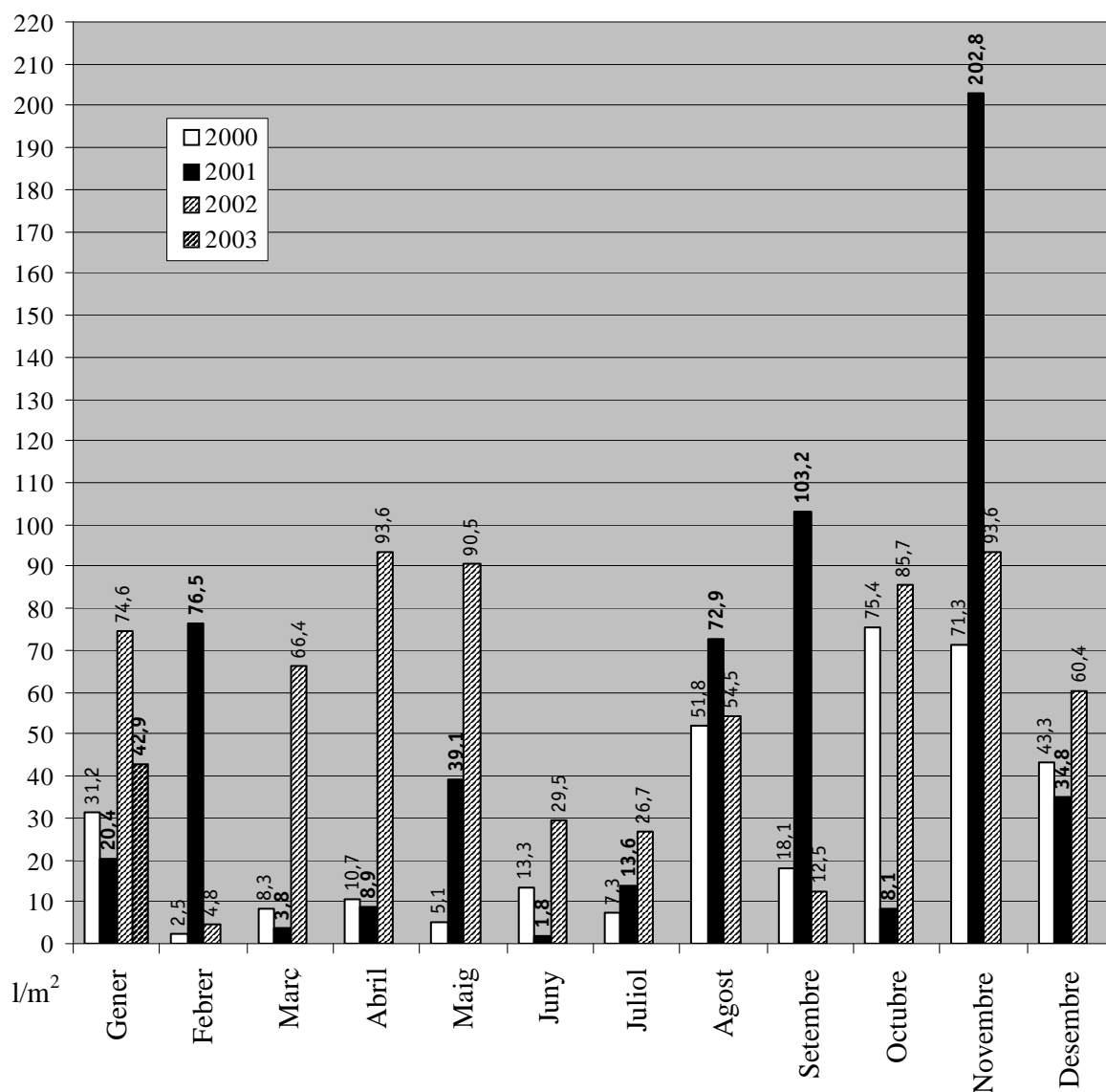

Sumari

- 2 Editorial
- 4 Pluviòmetre
- 5 Calaix de sastre
- 6 M'han dit que diuen
- 7 Moviment demogràfic
- 8 Fotografia antiga
- 9 Sabeu on és?
- 10 L'Ajuntament informa
- 12 Economia
- 14 Salut
- 16 Quatre mots sobre...
- 18 Relat curt
- 19 Notes musicals
- 20 El sant del mes
- 21 Una passejada, dues estampes...
- 22 Esports
- 23 Pina
- 25 Titoieta Ràdio
- 26 Notícies
- 27 Noticiari de l'OCB
- 28 Una variat de poesia
- 29 Fa vint anys
- 32 Una xerradeta amb...

Pluviòmetre

El mes de desembre es van comptabilitzar 60'4 litres; això fa que l'any natural 2002 es tanqui amb un total de 730 litres, molt per sobre de la mitjana algaïdina que està pels voltants dels 560 litres, si bé aquests darrers anys havia baixat molt. Ara hem tengut dos anys generosos en aquest aspecte.

I el gener segueix amb una bona mitjana, perquè fins dia 23 s'han recollit 42'9 litres; no hi ha hagut plogudes fortes, però les brusques han estat continuades i alguna molt persistent, de més de vint-i-quatre hores pràcticament sense aturar. Problemes per als pagesos amb finques que no es poden sembrar perquè hi ha blan i no s'hi pot entrar.

Amb un flabiol sonant...

Les tribus de l'Àfrica negregen, va escriure mossèn Verdaguer en un vers de *Canigó* quan descriu l'exèrcit d'Hanníbal travessant els Pirineus. Les tribus de l'Àsia groguegen, va dir un fotògraf, empipat de veure que era incapaç de fer una foto al Parc Güell sense que hi sortissin un eixam de japonesos i japoneses somrients. Les tribus de l'Amèrica van escasses, segons TVE; només n'hi ha dues: a banda dels americans del nord, tots els altres fan part d'una mateixa tribu anomenada "los trescientos millones". I les tribus d'Espanya?, què fan —què feim— a l'any 2003 les tribus d'una societat tan civilitzada com l'espanyola? Emprenyam, reconeix Juli César Aznar, emperador de totes les Espanyes. Ell bé que ho prova, de destruir-nos, de colonitzar-nos. I com que no ho aconsegueix, li puja la sang a la cresta i ens vol insultar.

I aleshores ens diu allò que som: una tribu. És a dir: negres, indis, moros, sudacas, turcs, gitanos... Com a contraposició a ells, els espanyols, que són: taaaaan cultes. I taaaaan senyors. I taaaaan civilitzats. I taaaaan moderns. I taaaaan pulcres. I taaaaan educats. I taaaaan cosmopolites. I taaaaan universals. I taaaaan de taaaant... En canvi nosaltres només som una tribu. La qual cosa és equivalent a dir-nos: bruts, incultes, tancats, salvatges, mal educats, primitius... El senyor Jiménez de Parga ha volgut rematar la jugada i, amb el màxim de rigor històric, ha proclamat que fa mil anys, quan nosaltres encara no sabíem què eren el sabó i el perfum, ells, a Granada, ja anaven sobrats de brolladors amb colorai-

nes. I el senyor Jiménez de Parga no és un indocumentat qualsevol, és ni més ni menys que el president del Tribunal Constitucional. No ha caigut en el detall que fa mil anys a Granada hi havia molts de moros i cap espanyol; el podem disculpar: quan aquest senyor va estudiar el batxillerat encara no era vigent la Llei màgica educativa del PP i és ben comprensible que digui algun disbarat.

Sí, no hi ha dubte que l'emperador Aznar i la seva tropa ens volen insultar quan ens diuen tribu. Ja poden anar cantant. Pens que cometríem un greu error si això ens provocàs ni que fos una gota de coentor, el més mínim enfuriment. Ben al contrari, ens ho hem d'agafar com un elogi. Quan ens diuen tribu, no fan altra cosa que dir la veritat. No fan altra cosa que assumir la realitat que —de moment, i que duri!— no poden canviar: sí, nosaltres som una tribu. Si ens ho diuen —i, sobretot, com ens ho diuen— és perquè ens perceben, ens veuen com una cosa diferent d'ells. A pesar dels mils esforços que han destinat a voler fer-nos com ells, no ho han aconseguit. El seu menyspreu ha de ser la nostra força. Dir-nos tribu és la seva manera d'admetre la seva frustració, la seva derrota.

Sí, som una tribu. I per molts d'anys! Per celebrar-ho, abillat amb els millors dels meus plomatges, he començat la dansa de la pluja: iuuuuuuuu! I vós, senyor Aznar, vós, senyor granera, amb un flabiol sonant, ja em podeu venir al darrere!

En acabar el mes de gener és com obligat recordar les festes de Nadal i Cap d'Any, tot i que paregui que ha passat molt de temps. Pel que hem sentit, foren en general uns dies tranquils, sense problemes greus de renous o accidents locals, amb la bulla pròpia d'aquests dies... Un comentari que sentírem referent a la nit de Nadal és que es va notar que no hi havia en Toni, el rector, que donava un aire diferent a la funció de matines; no ens han dit si fou millor o pitjor, senzillament que fou diferent.

Això sí, des de fa temps, un parell d'anys ja, després d'un dia de festa, la neteja és immediata. Recordau, fa anys, que l'endemà de Cap d'Any no es podia passar per davant l'església de tants de vidres romputs que hi havia? Idò ara, l'endemà a primera hora queda més net que una patena. I el mateix ens han dit que passa tant per Reis com per sant Honorat: els foguerons encara cremen i ja els han retirat. Altra cosa és el que es demanaven a una rotlada: què deu costar —ens deu costar als algaidins— la neteja que es fa cada divendres en acabar el mercat de plaça.

Parlant de coses més alegres, enguany hi havia qui deia que així com sant Honorat queia en dijous, dia feiner, hi hauria menys gent. Idò, segons notícies, no va ser així: tant el vespre dels foguerons com a l'ofici del dia del sant, hi havia una gentada. Això sí, molta de gent externa; el vespre dels foguerons pareixia que hi havia més gent de fora poble que algaidina. Les bosses de menjar, com cada any, s'acabaren aviat. Ara, el que ens va fer gràcia és que també s'acabassin les ximbombes que l'ajuntament oferia a qui les volgués utilitzar. El problema és que molta gent, sobretot externs, les agafaven com a record, ja que se'n repartiren més de trenta i a les rotlades no n'hi havia més d'una dotzena que sonassin.

Al final les ximbombades s'animaren i hi hagué un bon grapat de grups cantant, i bevent, que tot és necessari. Dels dimonis, n'hem sentit comentaris de tota casta; ens han dit que amollaren molts de coets i una bona traca (això sentírem també del dia de Reis, que hi hagué coets a voler). Per acabar amb els dimonis, al final la gent se'n va cansar una mica, duraren un poc massa. I la llàstima és que S'Arrual ja no faci la seva actuació al carrer, que és allà on els pot veure i sentir més gent. El que no sabem és si es tracta d'un problema amb l'ajuntament o són ells mateixos que així ho han decidit.

Pel que hem sentit, el casal Pere Capellà està molt utilitzat durant tots els dies de la setmana: es veu que s'hi fan moltes activitats, fins a tal punt que pot ser un problema trobar un buit per fer-hi qualque acte. L'Agrupació de la Tercera Edat, i els seus components, duen un ritme que és massa. Ja han passat a la història aquells comentaris de les activitats que consistien bàsicament en dinars o sopars o xocolatades; ara es fan moltes altres coses i ens han assegurat que no s'avorreixen gens ni mica. Bon senyal.

Enguany torna a ser un any plujós, com ho va ser l'any passat (i n'hi ha molts que troben que no s'hauria d'aturar de ploure una mica més, a veure si els pinars i els arbres reviscolen, després d'anys de sequera). Bé, que plou molt i, com diu la cançó del vi, l'aigua fa malbé els camins. I déu n'hi do, si els ha fet malbé: estan intransitables, la majoria de camins, tant si han estat asfaltats qualque vegada com si són d'aquells "normals" d'un temps. Ens han dit, però, que aviat hi haurà molts de doblers per arreglar-los. No sé si bastaran, els doblers, però tant de bo aquest arreglament sigui aviat.

Segurament direu que ja n'havíem parlat altres vegades, però, com que és una cosa positiva, val la pena tornar-hi. Ens referim als nous (que ja no són tan nous) horaris de l'autocar de línia per anar a Ciutat; realment ara és una connexió ben aprofitable. Hi ha qui troba que encara es podria millorar, però en general els usuaris n'estan molt a favor. Hem sentit bastants persones que tenen cotxe i que diuen que per anar a fer un parell de feines, o al metge, a Ciutat prefereixen deixar el cotxe i anar-hi amb autocar. El comentari negatiu que hem sentit qualque vegada és que hauria de tenir la sortida, a Ciutat, més a prop del centre, com abans, de la Plaça d'Espanya.

El que està cada dia més clar és que Algaida s'està convertint, o ja ho és, en un poble dormitori. El que hem comentat abans, de les festes de sant Honorat, que hi havia molta gent externa, ho podem comprovar dia a dia tant pels carrers com als cafès i botigues. El problema és que no hi ha perspectives que això canviï, ja que no veim per enlloc noves indústries ni comerços ni cap tipus de creixement econòmic que creï nous llocs de feina dins el poble. Hi ha qui troba que part de culpa (una part més petita o més gran, segons qui ho comenti) la té l'ajuntament, ja que quan hi ha hagut qualque intent d'instal·lar un negoci nou, (amb la llei a la mà), l'han enviat al poble del veïnat. I, sempre segons males llingües, dins les famoses i esperades normes subsidiàries no es contempla cap polígon industrial.

Un Sord

Defuncions

Guillem Daviu Vich

Va morir dia 4 de gener.
als 83 anys.

Jerònia Vich Salvà

Ens deixà dia 23 de gener
als 94 anys.

Bartomeu Mulet Pujol,

Va morir dia 25 de gener
als 87 anys.

Naixements

Roser Bibiloni Mulet

Filla de Gabriel i Mireia.
Va néixer dia 23 de desembre.

José Carlos Moreno Rosselló

Fill de Sandra.
Va néixer dia 2 de gener.

Natàlia Insuasti Burítica

Filla de Hooverney i Yensisly.
Va néixer dia 5 de gener.

es saig

Fotografia antiga

Aquest mes
us oferim una fotografia de **Miquel Palomina Llabrés**,
nascut l'any 1935,
cantant la sibil·la cap a l'any 1941.

Ens ha cedit la foto la seva filla Antònia.

L'estàtua és segons el diccionari: “una figura de ple relleu que representa una persona, un animal o una cosa”. Segons els canons tradicionals, la talla per a una figura humana ha de ser igual, almenys, a la meitat de la talla natural.

Hi ha diversos tipus d'estàtues: eqüestres, dempeus, agenollades, estirades; estàtues colossals, de mida natural i de mitja dimensió. Una estàtua pot estar situada sobre una base, com la de la fotografia, que representa un famós emperador romà que té aquesta estranya relació amb Algaida; també pot estar sobre un plint o un peu, realçats per un sòcol o un pedestal.

“Cremar en estàtua”: Cremar la imatge d'un reu per no haver pogut agafar-lo.

“Merèixer una estàtua”: Ser una persona molt honorada o digna d'elogi.

“Estatuada”: Lloc guarnit d'estàtues. Exemple: la plaça d'Orient de Madrid està totalment estatuada, gràcies a l'espoli que exerceix la metròpoli sobre algunes comunitats tribals perifèriques.

Llinatge

“Estatuet”: Existent a Mataró, Monistrol, Sallent, etc.

Topònim

“Estàtua del Sagrat Cor”: Monument inacabat que a la dècada dels anys setanta s'instal·là damunt la serra de Na Burguesa.

Cançó

N'Estàtua i na Morena,
na Pastora i es cavall;
jo no em cansaria mai
e tocar a damunt s'era.

Pista

Aquesta estàtua es troba situada als afores d'un local construït l'any 1969. Es va posar la primera pedra dia 24 de març, dia de Sant Gabriel, patró dels vidriers, coincidint amb el 250è aniversari de la fundació de l'empresa propietària. El llinatge famós que dona nom a aquesta empresa es perdrà amb l'actual propietari, ja que el té de segon cognom. Però ho ha solucionat formant una societat que conservarà el topònim del llinatge.

Els catalans que treballen a una empresa així tenen una vida regalada perquè diuen que “Tot és bufar i fer ampolles”

Solució del mes passat

La verge que us mostràvem el mes passat és la de Son Perot, coneguda popularment com la Mare de Déu de Lourdes de Pina.

M.F.

Pressupost municipal 2003

A la sessió ordinària celebrada el 9 de gener, l'ajuntament plenari va acordar, amb els vots favorables de l'equip de govern (PSOE – PSM) i del representant d'UM i l'abstenció dels representants del Grup Popular, l'aprovació inicial del pressupost municipal per a l'any 2003 que ascendeix a 2.390.040,91•. El seu desglossament és el següent:

INGRESSOS		
Capítol	Concepte	Euros
1	Imposts directes	660.409,00
2	Imposts indirectes	125.042,33
3	Taxes, preus públics i altres ingressos	211.435,15
4	Transferències corrents	528.804,81
5	Ingressos patrimonials	20.199,00
7	Transferències de capital	608.632,50
9	Passius financers	235.518,12
TOTAL		2.390.040,91

Ingressos corrents	1.545.890,29
Ingressos de capital	844.150,62

DESPESES		
Capítol	Concepte	Euros
1	Despeses de personal	623.832,35
2	Compra de bens corrents	619.110,33
3	Despeses financeres	36.754,63
4	Transferències corrents	111.664,53
6	Inversions reals	574.259,93
7	Transferències de capital	152.790,85
9	Passius financers	271.628,29
TOTAL		2.390.040,91

Despeses de corrents	1.391.361,84
Despeses de capital	998.679,07

El pressupost d'aquest any presenta un increment d'un 4,51 % respecte al pressupost de l'any anterior. Del total del pressupost, es destina un 41,79 % a inversions, la resta un 58,21 % a despeses corrents.

Protecció Civil municipal

A la mateixa sessió es va aprovar, per unanimitat, la creació del Servei de Protecció Civil Municipal. D'acord amb la Llei de les Bases de Règim Local, l'Ajuntament té competències sobre protecció civil. La creació d'aquest servei permetrà la seva regulació i servirà per iniciar activitats, juntament amb l'Agrupació Local de Voluntaris de Protecció Civil, com és ara la creació del pla d'emergència municipal.

El batle és el responsable de la protecció civil del municipi. Per això, també es crea la Junta Local de Protecció Civil, amb la finalitat de coordinar tots els recursos i mitjans disponibles en el terme municipal, de marcar els objectius i activitats i assessorar el batle abans, durant i després d'una emergència. Aquesta junta, presidida pel batle, està formada per un vicepresident, secretari i vocals.

També, es va aprovar inicialment el Reglament de l'Agrupació Local de Voluntaris de Protecció Civil d'Algaida, que és l'instrument regulador de l'agrupació.

Està previst que dins el mes de febrer es constitueixi la Junta Local de Protecció Civil i, conjuntament amb l'Agrupació de Voluntaris, es comencin a realitzar activitats.

Obres de subministrament d'aigua, a Pina

Continuen les obres de les infraestructures que permetran el subministrament d'aigua al nucli urbà de Pina. A dia d'avui el dipòsit regulador està pràcticament acabat i la canonada ja està connectada amb la xarxa de dins el nucli urbà.

Actualment s'estan realitzant les analítiques de l'aigua de dos pous: el pou del consorci, situat dins la mateixa parcel·la on hi ha el dipòsit regulador i el pou d'una parcel·la veïna. Aquesta analítica servirà per determinar la potabilitat de l'aigua, ja que a causa de les característiques geològiques del subsòl de Pina, rica en guixos, aquestes aigües presenten elevades concentracions de sulfats, la qual cosa fa que no compleixin el paràmetres sanitaris de potabilitat.

Paral·lelament, el Consorci d'Aigües d'Algaida, format pel Govern de les Illes Balears i l'Ajuntament d'Algaida, ha realitzat un sondeig dins el terme municipal de Sencelles, a un indret on la morfologia del subsòl és diferent a les margues de Pina i on amb molta seguretat l'aigua és potable. En el cas que els resultats del sondeig fossin positius —el de cabal d'aigua i analítica— els tècnics de l'Institut Balear de l'Aigua i l'Energia (IBAEN) redactaran el projecte de connexió entre el sondeig i el dipòsit regulador de Pina.

Acabades les obres del dipòsit, bastiment del pou, i mentre es realitzen els tràmits i redacció del projecte per dur l'aigua al nucli urbà, es subministrarà aigua a Pina. Aquesta aigua serà d'un dels dos pous esmentats, el que segons les analítiques ofereixi millor qualitat de l'aigua.

L'Ajuntament informarà els veïns de Pina de les característiques de l'aigua que servirà i dels tràmits amb l'empresa concessionària, Ferroser, per a la contractació del servei i de la instal·lació dels comptadors, per això l'empresa concessionària desplaçarà a Pina personal per fer la contractació del servei.

Estació impulsora de Randa

Les obres de l'estació impulsora de les aigües fecals, situada al carrer de Montuïri, estan acabades. Per tant, els veïns dels carrers de ses Parres i de Montuïri ja poden connectar les aigües residuals a la xarxa de clavegueram.

Festa del Reis

L'Ajuntament d'Algaida vol donar les gràcies a totes les empreses i particulars que participaren i col·laboraren en la realització de la cavalcada del reis d'enguany.

El paper dels doblers a l'economia⁽¹⁾

Els doblers són un simple mitjà que empram per fer més senzill l'intercanvi de productes i serveis o més aviat són un mitjà de poder? És a dir, els doblers per si mateixos tenen alguna mena de poder, o si tenen un valor és perquè s'emparen en uns béns materials? En aquest article analitzarem aquesta qüestió, fent una mica d'història per entendre (des del punt de vista de qui escriu) com hem arribat a la situació actual.

Abans que sorgissin els doblers, les transaccions comercials, si es poden anomenar d'aquesta manera, es feien mitjançant el truc. És a dir, tu em dones un porc i jo et don un sac de blat. Per facilitar aquestes transaccions, apareixen els doblers. Per tant, aquests varen néixer carregats de materialitat, és a dir, sorgeixen amb el suport físic de certes substàncies que feien les funcions d'unitat de compte i de dipòsit de valor, intercanviables en tot moment pels productes que representaven.

El següent pas per facilitar el curs dels doblers va ser l'encunyament de les monedes per part de l'autoritat competent, que va garantir el pes i l'autenticitat de la substància (per exemple l'or) que contenia la moneda. Els doblers de curs legal neixen d'aquesta manera, amb el suport d'una entitat emissora, estretament vinculada amb el poder polític, que des del principi ja va avalar amb el seu segell el valor de les monedes, a canvi de quedar-se el dret de "senyoriu". D'aquesta manera s'embutxacava la diferència entre el valor de la moneda i el cost d'encunyament. Els estats, per tant, es reservaren amb molt de gust el dret d'encunyar moneda i cobrar impostos com a elements claus de l'exercici de la seva sobirania territorial.

El tercer pas va ser l'aparició del paper moneda. En un principi, els bitllets de banc, emparats per l'estat, garantien la seva convertibilitat en metàl·lic del seu valor fins ben entrat el segle XX. Una herència d'aquest fet és que fa tan sols un any, els bitllets deien: "El Banco de España pagará al portador x pesetas-oro"⁽²⁾, si bé des de fa ja molts d'anys que el Banc d'Espanya no es comprometia a pagar res als qui hi anaven amb els seus bitllets. Aquesta frase s'havia convertit en una simple convenció social i el seu valor no tenia més suport que la confiança que la societat els admet i valora tal com ho fa actualment amb l'arribada de l'euro.

A mesura que l'obligació de pagament en metàl·lic de les entitats emissores va anar desapareixent, l'emissió de bitllets es va convertir en un negoci rodó. Com ja es va comentar a un altre article, la diferència enorme entre el valor que s'atribueix al bitllet i el seu cost infinitament inferior al de fabricació passava a mans de l'estat, sense que aquest hagués de garantir cap tipus de convertibilitat. D'aquí que els estats es reservassin el dret d'emissió de bitllets i perseguissin amb enormes penes els possibles falsificadors que amenaçassin amb el trencament del seu monopoli.

Per exemple, un bitllet de 100 \$ val aquesta quantitat, però fabricar-lo tan sols costa uns centaus. La diferència entre el valor dels bitllets i el cost de fabricació aporta al tresor dels Estats Units uns ingressos anuals d'uns 25.000 milions de \$. És a dir, un ingrés sense cap tipus de contrapartida equivalent al 5% de la producció d'Espanya o el que és el mateix, tres vegades superior a tota la producció de les Illes Balears. Per tant, com més dòlars s'emprin, més n'han d'imprimir, motiu pel qual, l'ús del dòlar a països que van des de Cuba fins a l'antiga

Unió soviètica no és una qüestió sense cap importància, encara que tan sols sigui per aquest concepte, ja que motiva la pèrdua de sobirania d'aquests països enfront dels Estats Units d'Amèrica.

Però als estat sobirans, els va sorgir des de fa temps una altra competència quan els banquers començaren a crear els anomenats “doblers bancaris”. El fet que els titulars dels dipòsits a la vista no acostumin a treure tots els doblers que tenen a la vegada, atorgà als banquers la possibilitat d'emprar aquests doblers que no els pertanyen per a negocis propis. Històricament aquesta pràctica es començà a justificar quan els banquers empraven aquests doblers per deixar-los a l'estat, però a poc a poc l'incompliment de mantenir els doblers custodiats dels clients es va anar fent habitual fins que es va regular legalment. L'exigència de mantenir disponible en el banc una fracció dels doblers dipositats s'anomena coeficient obligatori de caixa. Aquest coeficient actualment tan sols està al voltant del 5%, cosa que permet als bancs multiplicar per 20 cada euro introduït com a dipòsit, mitjançant la cadena de crèdits—dipòsits que realitzen els bancs.

Però aquí no acaba la història de la creació de doblers. Fins aleshores, es pot dir que l'estat tenia el control, tant pel que fa a la creació del paper moneda com dels doblers bancaris, perquè era potestat seva la regulació del coeficient de caixa i del tipus d'interès intrabancari, així com d'altres instruments de política monetària. Però amb l'aparició dels anomenats actius financers (accions d'empreses), aquest control per part dels estats va començar a desaparèixer.

A escala internacional, amb la multiplicació sense cap tipus de control dels actius financers, s'ha produït una ruptura del que fins ara era la unió estat i doblers. Amb aquesta ruptura, hi ha hagut un desplaçament de poder, entès com a capacitat d'intervenir sobre l'economia, que ha passat dels

estats cap a les grans empreses capitalistes multinacionals.

Així, les operacions financeres passaren de les finestres dels bancs a les operacions financeres mitjançant aquests actius. L'activitat bancària de cada vegada es va anar especialitzant cap a l'emissió i col·locació de títols negociats a borsa, mentre que han anat sorgint empreses que es dediquen al que era la seva activitat principal, inundant el mercat d'una infinitat de productes financers, com poden ser targetes de crèdit, vendes a termini, assegurances, etc.

Els grans grups industrials s'estan convertint en enormes bancs de negocis, on la seva activitat principal passa per l'emissió de títols, on les persones que tenen estalvis accepten com a dipòsit de valor, que a la vegada serveixen per finançar la compra d'altres societats. Hem arribat al punt que les empreses ja no valen pel que produeixen, sinó per la demanda que tenen les seves accions. Aquest joc financer, s'imposa així sobre “l'economia real”, fins al punt que els tipus de canvi de les principals monedes depenen molt més dels moviments de capitals que dels intercanvis mercantils. Basta dir que les transaccions financeres mundials multipliquen per cinquanta les transaccions comercials de béns i serveis. Un exemple clar del que s'està exposant serien els Estats Units. El dèficit del seu comerç exterior i la seva balança de pagaments es varen accentuar durant la dècada dels vuitanta fins a convertir-se en la més deficitària del món. En canvi, la cotització del dòlar s'ha mantingut a pesar d'aquests dèficits per l'afluència de doblers cap els seus mercats financers.

Això tan sols seria un aspecte o una pinzellada de la tan anomenada globalització. Sobre la globalització han quedat molts d'aspectes enlaire, que si us interessen, i m'ho permeteu, m'agradaria tractar en altres articles.

- (1) Existeix una infinitat de bibliografia sobre el que es va a tractar en el següent article. Si qualcú hi està interessat, recomanaria *Las otras caras de la globalización*. Documentación social número 125. Càritas Española.
- (2) Una curiositat. Sempre es parla de la influència que té el castellà sobre el català. Idò bé, l'antiga moneda de l'Estat Espanyol, la “peseta”, ve del català, de peceta, és a dir, peça petita. I una altra és *El Quijote*, el millor llibre que s'ha escrit, diuen que prové de quixot.

Aquest mes, us feim entrega de la segona part del espai dedicat a la salut de la gent gran que és una continuació del que us presentarem el mes de desembre.

Acabàvem l'edició anterior anunciant que l'INSALUD té en marxa, des de fa uns anys, el programa d'atenció a l'ancià.

El seu objectiu principal és millorar l'estat de salut i la qualitat de vida de les persones de 75 anys o més, que viuen a Mallorca.

Aquest mes parlarem de les intervencions que es duen a terme per aconseguir aquest ambiciós objectiu:

- Augmentar la captació en el programa d'ancians de risc; aquest es pot fer mitjançant un membre del equip d'atenció primària, personal mèdic, d'infermeria o el treballador social o mitjançant altres vies com són a petició del mateix ancià o la família, en visita d'urgència i amb la difusió del pla a través dels mitjans de comunicació.
- Recomanar estils de vida saludables, que fomentin activitats com l'exercici físic, alimentació adequada, espais i temps per a l'oci (tallers de manualitats, educació per a adults, ...)
- Reduir les situacions que augmenten el risc de sofrir malalties, les complicacions i les seqüeles de les malalties agudes i cròniques de l'ancià com són malnutrició, soledat, falta de ser atesos, etc.
- Prevenir els accidents i les caigudes.
- Valorar els factors de risc: deteriorament de la mobilitat física, la disminució de la agudesa visual i auditiva i les modificacions de l'entorn i de la casa, com puguin ser: il·luminació adequada, barres de sub-

jecció als banys, superfícies que no patin, no tenir mobles a zones de pas, etc.

- Actualitzar i mantenir el calendari de vacunacions, fonamentalment la grip i el tètanus. Aconsella la vacunació de la grip a tots els majors de 64 anys i recomana la del tètanus, ja que aquesta té una alta incidència en la gent gran.
- Disminuir la proporció d'ancians amb incapacitat funcional, mental o social secundària a malalties cròniques.
- I actuar damunt les situacions que fan que les malalties cròniques donin aquestes incapacitats: demències, problemes musculoesquelètics com artrosi, osteoporosi, fractures de maluc, etc.
- Evitar hospitalitzacions innecessàries, mitjançant la feina conjunta entre la xarxa sanitària i la de serveis socials, augmentant tant els recursos humans com econòmics i d'infraestructures amb la finalitat d'evitar situacions límit. Evitar que l'ingrés hospitalari sigui la única solució per als ancians amb una malaltia crònica o incapacitat i sense recursos econòmics ni familiars.
- Fomentar l'ús adequat dels fàrmacs. Hem de tenir en compte que hi ha una sèrie de factors que faciliten l'incompliment dels tractaments farmacològics com són l'edat, prendre més de 3 medicaments al dia, més de 12 preses al dia, més de 2 metges prescriptors, dèficit sensorial o cognitiu, analfabetisme funcional, viure tot sol, alta hospitalària recent, etc.
- Augmentar el número d'ancians que reben atenció continuada en els centres de salut, així com el del número de persones dels quals es té cura informalment.

- Donar suport a les persones que atenen l'ancià, per tal d'evitar el seu cansament. L'equip de salut, els serveis socials i la família fan feina junts amb la finalitat de mobilitzar i rendibilitzar tots els recursos externs existents: treballadores familiars, voluntariat, centres de dia, etc. Per tal d'alleugerir la feina dels familiars.
- Contribuir a reduir el nombre de persones que viuen a residències si no compleixen tots els criteris que recomanen un ingrés a un dispositiu de residència.

La nostra intenció amb aquests dos espais ha estat donar una visió de quina és la situació demogràfica de la nostra illa, pel que fa referència al col·lectiu de gent gran i posar en coneixement de tots els lectors alguns dels recursos que s'ofereixen en la actualitat per cobrir les necessitats de salut d'aquest grup de gent.

Sempre pensant que hem de retre un homenatge als majors que tot ens ho varen donar en el seu moment, i que haurien ara de poder gaudir d'una vellesa tranquil·la, devora els seus éssers estimats i en la millor qualitat de vida possible.

Esperam que us hagi estat interessant.

Bibliografia:

Arranz, L., *Salud del anciano*.
www.saludalia.com .Novembre 2000.

GAP. *Programa d'atenció a l'ancià*.
INSALUD BALEARS. Juny 2000.

Enfermeria Geriátrica. Interamericana.
Mc Graw-Hill 3ª edició 1996.

Anna Juarez Sodeman. *Enfermeria Geriátrica*.
Fuden. Olalla 1997.

Bernat Coll Quefe

«Quan varen fer aquella reunió amb el batle, crec que era n'Abdon qui ho va moure, ja li diguérem que seríem els darrers de Mallorca que, tenint les aigües brutes en funcionament, encara no sabíem quan podríem disposar de les netes.

No he vist encara el dipòsit nou de l'aigua, però diuen que ja està fet i la sèquia de la canonada, molt avançada. Per dins el cafè vaig sentir a dir que la finqueta dels Corralassos de Son Bou, on hi ha el pou, i on he llaurat més de dues vegades, i que era d'en Joan "Tonió", ningú no ha pogut demostrar que n'era propietari.

A ca nostra em volien fer pagar dues comportes, perquè les cases d'aquest carrer tenen el corral a la part de davant, i em costà discutir-ho per fer-los-ho entendre. L'aigua que ara connectaran, abans deien que tenia massa sulfats i que l'haurien de dur d'un altre lloc més enfora, però ara no sé per quines cinc-centes diuen que ha millorat, cosa que ningú no es creu. No m'interessa gaire, si ho és o no, de bona, perquè amb l'aigua de la cisterna, els caps de setmana i festius, que és quan habitam per Pina, ja anam ben servits.

És evident que és una millora per a Pina, que farà anul·lar una gran quantitat de pous negres, causants de moltes filtracions a cisternes i aljubs.»

Toni Oliver Nyamet

«Altres temps per trobar aigua per regar pels Baixos de Pina, havíem d'enfondir els pous fins als cent pams; però ara ja quasi no regam perquè les fora viles s'estan deixant. I ara aquests de la depuradora peguen dues remenades a les aigües brutes i les aboquen dins el torrent; tenim l'aigua ran de terra, però quasi no la utilitzam i és que al seu moment es va seguir una política de depuradores totalment equivocada. Seguint les conques hidrològiques naturals s'haurien d'haver unificat un gran nombre de pobles i la depuració, que és molt costosa, hauria resultat més barata i molt menys contaminant.

Diuen que ben aviat tendrem l'aigua neta canalitzada, però això ha estat un misteri que ha durat massa anys; primer tenguérem les aigües brutes molt de temps sense connectar pels problemes de la bomba impulsora, i ara aquesta comèdia, que si massa sulfats, que si dur-la de Sencelles, que si és o no potable,...

Si finalment ens arriba, l'aigua serà ben rebuda, encara que només sigui per a ús sanitari, dutxes, rentadores, etc. Per beure, encara que fos potable, crec que un 99% de gent seguirà bevent l'aigua de les cisternes. Supòs que a Algaida passa el mateix.»

Miquel Ramis *Bouet*

«He passat pels Corralassos i he vist que el dipòsit ja està acabat, i la sèquia de la canonada que ha d'empalmar amb la xarxa també està quasi tota tapada. Vaig parlar amb un funcionari de l'Ajuntament d'Algaida, i em va dir que per Pasqua segurament ja tendríem l'aigua a totes les cases de Pina. El que no acab d'entendre és el miracle que han fet en tan poc temps, que ha passat l'aigua de ser dolenta a convertir-se en bona en un no-res. Només és comparable als que feia el Bon Jesús quan convertia l'aigua en vi.

He sentit a dir que l'aigua de Montuïri no és potable, la d'aquí tampoc no ho serà. Crec que hi deu haver ben pocs pous que donin aigua de qualitat capaços d'alimentar tot un poble. Aquí no havien d'haver esperat tant de temps a donar aquest subministrament; supòs que devien trobar que a Pina anàvem magres i no ens volien acabar de fotre.

Després de tants d'anys l'aigua serà ben arribada, encara que haguem estat dels darrers de Mallorca a tenir aquest servei, segons vaig llegir damunt Es Saig. També damunt la revista vaig veure que volen ampliar Can Lluís, il·luminar el racó de Sa Font, que ha quedat molt bé i no sé què volen millorar devers el camp de futbol; també han asfaltat el camí del cementeri. Es veu que s'acosten eleccions...»

Antònia Salom *Coneta*

«Després de tants anys, i de passar un poc de pena, pareix ésser que al final ho aconseguirem. I l'aigua ben aviat arribarà a les cases de Pina. No serà aigua robada a Sencelles, com insinuava un diari, sinó que serà d'aquí, ben nostra. Diuen que no serà potable, però sí que servirà per a usos domèstics. Per beure seguirem usant les cisternes.

S'ha retardat perquè l'aigua del primer pou que feren resultà que era dolenta, però ho han arreglat amb la d'un altre d'allà prop, que ha estat bona.

Hi ha gent que ho té fotut per la manca d'aigua, sobretot la gent major que no en té a bastament a les cisternes, i qualche parent se n'ha d'ocupar, per solucionar aquest problema. Nosaltres encara ens arreglam un poc amb la de la cisterna, però és evident que l'aigua de pluja no ens basta per res i cada dos per tres hi hem d'afegir camionades.

Diuen que dins el mes de febrer ha de quedar tot connectat perquè a "Cadagua", supòs que li interessa fer-ho com més aviat millor; així podrà recuperar més ràpidament la inversió del cost de les obres.»

No, la perruca realment no em queda tant malament, d'un primer cop de vista podria semblar natural, ara, pel que respecta a la resta d'indumentària, millor no fer cap comentari.

Això del vestit de cuir no ho acab de veure clar i encara sent la veu de n'Albert dient-me que m'hauria de posar un poc de "relleno" a la part de dalt, però ni pensar-ho, a veure si es pensarà que per haver-me convençut de participar en aquesta experiència, es pot ficar absolutament en tot. De totes formes vista de perfil tampoc tenc tant poc pit, basta!, no sé perquè em preocup per aquestes coses.

El meu problema, ja ho sé, és que no sé dir que no, no em sé negar a res i per aquest estúpid motiu ja em tens aquí a les 9.30 d'un dissabte vespre vestida de cuir i amb un fuet a la mà. Tanta sort de l'antifaç, tal vegada així ningú no em reconeix. Perquè aquesta és una altra, si fóssim només gent desconeguda no em tallaria tant, però segur que fins i tot i haurà gent de la feina i passar dels vestits jaqueta a això, és fort! Com els podré mirar a la cara després.

Quina vergonya! Com pot ser que sigui tan idiota? Quan pens en el moment d'entrar a la sala... afortunadament però, tothom es trobarà en la mateixa situació. Però clar, hi ha gent que fa aquestes coses per gust, s'ho prenen com un joc, però jo no, per a mi és una situació tan absurda i ridícula que no crec que en pugui gaudir gaire, de veres no puc entendre com hi pot haver persones que ho trobin excitant.

Crec que em pintaré els llavis una mica més vermells, ahh! Quin cul!, som la des-

proporció personificada.

No, si de n'Albert ho entenc, a ell sempre li han agradat aquestes coses, però no m'hagués pensat mai que na Maria i na Judit acceptassin i molt menys en Bernat, ell que s'ho agafa tot tan seriosament, si el vessin al banc segur que no els faria cap gràcia.

El més increïble es que si em sentissin m'amollarien la història de sempre, que som massa avorrida, que em preocup massa per les coses, que som massa convencional, en definitiva, que no sé divertir-me. De fet, però, pens que amb el fet d'acceptar aquest oferiment Freud n'escriuria una tesi: com jo, que odii les relacions socials superficials, fins i tot parlar del temps dins l'ascensor, m'he pogut embolicar en això? Segur que hi trobaria de rerafons qualche trauma infantil que no he superat. Però per trauma el que tendré demà de matí quan ho recordi. No ho hauria de fer.

Però ara ja he dit que sí i no puc tornar enrera, ho he de fer, mira, intentaré pensar en una altra cosa.

No, no puc pensar en res més, és que sent n'Albert: "Relaxa't, de vegades ets una mica histèrica, segur que al final ho passaràs bé i a més et vendrà molt bé per deixar els nervis" Deixar el nervis, imbècil, si no me'ls hagués fet agafar no tendria cap necessitat d'abandonar-los, a més a mi per relaxar-me em basta amb mirar un concurs televisiu d'aquests d'emocions fortes: posar-se serps damunt el cos, menjar cucs, mira, això a mi em relaxa. Està clar que tenc un punt masoquista amagat, clar per això he acceptat l'ofertament.

Un moment, concentració, a veure si

aconseguesc pujar damunt aquestes sabates sense rompre'm res, crec que he crescut tres centímetres però la caiguda també serà més dura. "Formen part del fetitxisme" Formen part del fetitxisme! Quan li clavi el taló damunt el cap, n'Albert sabrà el que és l'erotisme, i tant que sí.

Ja són aquí, quins histèrics tocant el timbre, quan aprendran que tocant una vegada basta i que no fa falta tocar i cridar el

nom de la persona a la vegada, perquè funcioni.

- Ja davall.

Bé, dues respiracions profundes i a passar-s'ho bé, de fet no cada dia es surt de festa acompanyada de dues zombies semi-eròtiques, una drag queen amb aire de Sor Tomasseta i el Marquès de Sade, però bé ja se sap per carnaval solen passar aquestes coses.

M. Antònia Reinés

Just abans de Nadal s'han publicat dos discs antològics de dos dels grups més importants del rock català. Els discs són: *Mala cara. El bo i millor: 1985-2002* d'Els Pets i *Bona nit malparits! L'últim concert* de Sopa de Cabra.

El disc *Mala cara* és un recull de les cançons més importants d'Els Pets, des del seu començament fins ara. S'hi poden trobar algunes versions de cançons ja conegudes i altres cançons completament noves. A part del disc, també es pot comprar un DVD, en el qual, a més de les cançons del disc, hi ha concerts, fotos, videoclips i documentals. Les cançons que més ens agraden són: "Mala cara", "Bon dia", "Tarragona m'esborrona", "La vida és bonica (però complicada)" i "Hospital del mar".

El disc *Bona nit malparits!* és el darrer concert que va fer Sopa de Cabra a causa de la malaltia que aleshores patia el guitarrista del grup, Joan Cardona; el passat 20 de gener ja va fer un any de la seva mort. I l'últim concert també perquè tot el grup vol provar de fer coses noves. Igual que el disc anterior d'Els Pets, aquest que ara

comentam també és un recull de les millors cançons que ha fet Sopa al llarg de la seva història, com per exemple: "El far del sud", "Podré tornar enrera", "L'Empordà", "Camins", "Hores bruixes" i "Mala sang". El disc, si el comprador vol, va acompanyat d'un DVD. El concert es va celebrar a la sala Razzmatazz de Barcelona on s'hi va acollir molta gent per celebrar la festa.

En resum, es tracta de dos discs molt recomanables, tant per als que ja són seguidors dels grups, com per a aquells que es volen acostar a la seva música per primera vegada. La presentació de les carpetes que acompanyen els discs és també excel·lent, amb moltes fotos dels grups. Només tenen un defecte: no inclouen les lletres de les cançons.

Notes musicals

Núria i Elionor

Sant Antoni Abat

Segurament no és correcte parlar de sants més grans i més importants que els altres; tots els sants són sants, i prou. Però si us fixau en el santoral del mes de febrer, comprovareu que no n'hi ha cap d'aquells que gaudeixen d'una devoció i una popularitat considerables. Posats a triar, ens hem decidit per sant Macià (o Maties, com també se l'anomena).

Sant Macià va ser apòstol de rebot, com a conseqüència de la traïció de Judes Iscariot. Al llibre dels *Fets dels apòstols* sant Lluç conta com va anar la cosa: “Cal, doncs, que sigui amb nosaltres testimoni de la resurrecció de Jesús, el Senyor, un d'aquests homes que ens acompanyaren durant tot el temps que ell visqué entre nosaltres...

En van proposar dos: Josep, l'anomenat Barsabàs, que duia el sobrenom de Just, i Macià. Llavors pregaren així:

‘Senyor, tu coneixes el cor de tots; fes-nos veure quin d'aquests dos has escollit per ocupar el lloc del ministeri i apostolat que Judes abandonà per anar-se'n al lloc que li corresponia’.

Ho van fer a sorts, i sortí elegit Macià, que fou agregat als onze apòstols”. (*Fets dels apòstols*, 1, 21-26)

La sort, doncs, afavorí Macià davant un rival, Josep o Barsabàs, que tenia a favor seu el fet de ser parent de Jesús. En el repartiment de les províncies que es féu entre els apòstols per dedicar-hi la seva predicació de l'evangeli, sembla ser que a Macià li va correspondre la Judea; de totes formes, hi ha autors que afirmen que la seva tasca es va estendre per tota l'Àsia Menor fins a la mar Càspia. Tots coincideixen que el seu martiri es produí a Judea: denunciat davant el pontífex màxim, aquest el condemnà a mort; fou apedregat i, abans de morir, li tallaren el cap. Com que va ser deixeble en el lloc de Judes el traïdor, se'l considera advocat contra la falsedat i la traïdoria.

La seva festa se celebra el 24 de febrer; això vol dir que pràcticament coincideix amb l'equinocci de primavera i per tant marca la mateixa llargada dels dies que de les nits; així ho recull el refranyer: *Per sant Macià / tanta nit com dia hi ha* o *Per sant Maties / tant de nits com de dies*. Per aquestes dates normalment la temperatura se suavitza i difícilment hi ha gelades; els ocells ja fan plans per criar i perpetuar l'espècie: *Per sant Macià / els ocells es volen casar*. Aquest canvi de temps i d'estació —sempre tenint en compte les vel·leïtats i informalitats de la climatologia— queda ben palès en el refrany que ens recorda que *Per sant Macià / l'oreneta ve i el tord se'n va*.

Es Serral, fidel talaia d'innombrables viatges a Lluçmajor. Es Serral, mil vegades vist però mai trepitjat. Un llumeneret blau, avui hi arribarem si al camí li plau!

A l'anada, vincladissos gladiols rosats ballen la dansa dels cossiers al compàs de la música del vent. Preludi de l'espectacle que hi trobarem. Es Serral, panorama en cinemascòpe. Hem substituït les crispetes per una poma. A la pantalla, actors i actrius de primera categoria: Cura, Randa, Cabrera, Son Veny, el puig de S'Escolà, el de Ses Bruixes...

Les cases, amb el seu portal forà entravessat, deixen sense sentit allò tan manejadís de l'aiguavés de davant i l'aiguavés de darrere. Valdria la pena viure-hi: la dreta i l'esquerra tornarien a jugar el seu paper tradicional, encara que només fos per orientar-nos dins la casa.

Text i fotografies: **Miquel Serra**

Futbol

Primera Regional Preferent

Aquest començament d'any, l'equip de preferent es manté a les posicions de mitja taula a la classificació. Segueix amb una certa regularitat, però no acaba de revisar i pujar llocs que li permetin la tranquil·litat d'estar més ben situats i així evitar ensurts de darrera hora.

A veure si és possible una mica més de "xispa" per treure endavant partits que no es guanyen per això, tal vegada per falta d'un poc més de braó.

Els darrers resultats han estat:

S'Horta-Algaida 3-2

Algaida-Constància 0-3

Algaida-Calvià 1-0

Badia C. M.-Algaida 3-1

Juvenils

La recuperació dels juvenils és un fet, ja que a hores d'ara duen cinc partits sense perdre, la qual cosa ha fet pujar l'equip a la setena posició.

Bon començament d'any per als juvenils i que continuï la bona ratxa.

Algaida-Alcúdia 2-2

Alaró-Algaida 0-2

Algaida-Felanitx 4-3

Cadets

L'equip cadet també ha començat bé l'any 2003, ja que han empatat dins Sineu i han guanyat al Felanitx per 2-0.

Aquesta reacció ha possibilitat que l'equip se situés al tercer lloc de la classificació. Molt bé, i bon moment per anar a més i aspirar als més alts objectius.

Infantils

Els infantils continuen amb la seva no tan bona campanya dins el grup B de segona regional. L'equip juga bé, però encaixa molts de gols: dotze a favor i trenta-dos en contra, en deu partits, ho diu tot. Són problemes d'una plantilla curta, però il·lusió no en falta.

Algaida-Cala d'Or 1-0

Cardassar-Algaida 4-0

Aleví futbol-7

El segon partit perdut en tot el que duim jugat aquesta temporada. Va ser amb el Sineu, equip potent que ens ha manllevat el primer lloc de la taula. Esperem que no més sigui momentàniament, perquè els nostres alevins intentaran tornar a ser líders.

Petra-Algaida 1-3

Algaida-Sineu 1-2

Benjamí futbol-7

Els més petits estan situats als llocs mitjans de la taula amb disset punts, comandant un grup d'equips de les seves traces i resultats; els cinc primers equips ja estan molt allunyats. La lluita dins aquest segon grup serà forta, però, vist el que duim de campanya, es farà un molt bon paper.

Algaida-Porreres 4-0

Espanya-Algaida 3-2

Algaida-S'Horta 3-5

Veterans

En el campionat de futbol d'empreses, l'equip de veterans d'Algaida està situat en onzena posició. Després de tot un seguit de bons resultats, en els dos darrers partits ha perdut amb el Platges de S'Arenal i ha empatat amb l'EMAYA, tercer i segon classificat.

Au va, ànims i endavant.

Joan Trobat

Tots els camins menen a sa font de Pina

Molts de pobles se situaven, a l'avior, a la vorera d'un camí. I em sembla que el poble de Lluçmajor, antic nucli del migjorn de Mallorca, té aquestes característiques.

Tots els camins procedents dels aiguamolls des Salobrar de Campos o de sa Marina més gran de Mallorca, tots ells aprofitant el jaç de les torrenteres de Garonda, Alfàbia o Son Carlà, ben costa amunt cap al massís de Randa, un poc abans de vorejar-lo, construïren a l'ombra de la parròquia de Sant Miquel de Lluçmajor, els seus temples i els seus habitatges. Un poc abans de passar cap a Son Pons i per Son Bonaventura, van a escometre els montuïrers per anar a parar al Puig de Massanella i al Puig Major per aprofitar-se d'aquells estiuecs pasturatges per als seus ramats.

La constitució de l'antic poble crec que ens el senyalitzen els dos carrers llargs fent costat al camí de la transhumància. Aquests serien el de Sa Síquia o de Sa Font i el de Sant Miquel. Els habitatges estarien entre Sa Raval i el cantó de l'actual rectoria. Dos carrers d'unes quatre-centes passes que aleshores ja eren moltes i suficients.

A l'Edat Mitjana —i a Mallorca dura més temps que al continent— els pobles eren llarguers. Fregant aquella època dels segles XVI i XVII encara hi podem admirar la casa núm. 39 del carrer de Sant Miquel de la vila llucmajorera que porta la data de 1570.

Al mapa de Berard de 1791 ja podem contemplar la gran desfeta del poble antic amb el primer "Quodrat", que diuen a Lluçmajor, o "Quodrat curt".

Facem el recorregut de migjorn a tramuntana, que així anirien els camins antics.

Si pujam mirant el Puig, com si volguéssim fer el contrari a l'aigua, a mà dreta ens toparem amb el carrer Jaume I, que tal vol-

ta seria el camí que donaria entrada al poblat als antics pelegrins que passant per Son Ballester, es Mai Déu o els trespolejadors procedents de per devers sa Bassa Plana, de tant de mirar els cims propers de Randa o els allunyats de la Tramuntana mallorquina, havien endevinat les carreres de Sant Jaume. Al segle XVIII, Fra Toni Ferrer, del convent de Sant Francesc de Ciutat, rep de l'honor Francesc Contestí prev. 10 lliures pel cens de dita heretat de Sa Bassa Plana. I l'any 1759 el procurador del convent de Lloret rep del beneficiat de Lluçmajor 19 sous 2 diners procedents de Son Ballester.

Després trobam el carrer de ses Monges que al núm. 6, a la casa esbucada, encara conserva damunt la clau central del seu portal: 1729.

S'Olivera que ara està junyit als dels Àngels, aquest darrer de cent passes de llargària, si començam pel Convent, segons resa un escrit del bisbe de Mallorca Fra Simó Bauzà de l'any 1608 que diu que es construeix el Convent: "Cent passes ex oppido i que anteriorment no hi havia hagut frares a Lluçmajor i que comença es convent amb 25 components".

A la part esquerra, el de Sant Josep.

El significatiu actual de Sa Bandera que va des de la Ribera de Lluçmajor fins a l'indret del carrer de Sant Pere o antic des Gats.

Si el topònim la Ribera no vol significar rial o correntia d'aigua per allò del torrent d'Alfàbia, podria significar la "Ribada" dels que, procedents de Ciutat, tornaven a la vila fent cabrioles pel suc ingerit.

Un poble que era aleshores una aturada ran d'un camí. Això en aquell temps, abans de les revoltes franceses, les envestides napoleòniques o Decret de noves plantes. Temps, aquells, en què els mallorquins es-

taven dirigits per un virrei, un governador i un batle de Ciutat. I que tot es duia a terme per eleccions de la llei de Sac. I una volta elegits els càrrecs de cada una de les localitats o llocs a les reunions dins les sagristies i les seves dependències, els nous electes es col·locaven al seu escó o banc llarg o caixes dins el temple per celebrar la missa solemne de l'Esperit Sant.

Ens podrien dir qualque cosa la clau de la sagristia gran de Lluçmajor que porta la data de 1702 o la petita que duu 1796. O també el banc restaurat de dins l'església: 1800. I la façana de l'Ajuntament de Lluçmajor que resa 1882.

A les travessies de Jaume II, Príncep i Jaume I trobam finestres en punta ogival així com al portal de la sagristia gran de la Parròquia que denoten característiques del segle XVIII.

L'aljub dels tres colls de l'antic hort del Convent data de l'any 1700. La sagristia gran té gravat a la clau el llum o torxa, a cada part hi llegim 1702.

Uns plànols antics per començar la nova església estan presentats l'any 1794.

Però a mi m'interessa fer camí endavant. Per aquestes èpoques s'estan realitzant o es finalitzen les grans revoltes franceses de la Bastida o revolucionàries i militars de Napoleó. És en aquest mateix temps que a Mallorca s'enceta la febre per fer pobles nous o engrandir els nuclis ja existents. Que tenguin unes noves organitzacions i que es desenvolupin amb una nova autonomia.

Peguem una ullada a la Font de Pina. Sa Font de sa Penya on, en arribar als aiguamolls del Puig Moltó o a Son Campà, tal volta hi farien una aturadeta els antics transhumants. I, avesats a passar-hi a prop, intenten des de les adversitats i desamortitzacions començar-hi un nou poble que l'anomenarien Pina a mesura que es va estructurant.

Devers aquella centúria del segle XVIII hi trobam tal volta les antigues cases que els nous estadants anaven construint a mesura que les possibilitats es veien engrescades pel treball de rota que anaven fent. Cases en un principi escampades per aquest nou poble que és el que jo apreciï més del món i que se situa a la part forana de la nostra Mallorca.

Al carrer Major, a la que porta el núm. 5, a la pedra del portal hi trobam gravat amb punxó 1828. Es tracta de Son Gorreu.

A l'antic carrer de Sant Cosme, avui de sa Font, mirant sempre cap al migjorn, la casa núm. 1 que es diu Can Planiol, ben damunt la finestra de la sala, s'hi llegeixen uns noms de picapedrers que pel que es veu la feren l'any 1854; curiosament es tracta del temps en què es construïa l'actual temple de Pina.

A la posada de Son Palou que es troba al carrer Major núm. 4 hi resta estampada la data de 1869.

I ara us som franc, em vull fer una pessigadeta com aquella que ens pegava per les anques quan érem petits dins l'església a missa aquella monja, sor Nicolaua, que era la cuinera, però els diumenges guardava els al·lots que no féssim trull durant el sermó; perquè durant els meus 65 anys mai havia girat la vista al veïnat de ca la padrina, i ara ca ma mare, a Son Muntens. A l'antic carrer de Ramon Llull, avui passatge Can Muntens núm. 3, i ben damunt el portal, a la sanefa cornisseta, hi llegim en castellà: "año 1895". Pareix que ca ma mare deu ser un poc més antic, ja que el portal sols té cinc cunyes, com a casa de pobres hi resten dos finestrons cegats, així com una antiga finestra de la sala.

Aquells antics camins, tots ells torrenterencs, anirien a parar a aquells aiguamolls dels baixos de Pina pasturant-hi els seus ramats, ben devora aquella font que

es trascola des de la penya o que també es deixa traspuntar entre pins i roques a l'ombra de pollancre i oms. Dita aturadeta dels pastors, euguers i guardians tal volta donà peu a la dita mallorquina: "A Pina, qui no hi duu pa, no hi dina".

Uns vianants de l'antigor, que pujven des del salobrar de Campos o de per devers Cap Corv o Capocorb, tan poc plover, primerament al Pèleg de per Sa Maimona i Mina, per després endevinar el torrent de Pina. Més tard, pouada va al Pou de Judí, altra pouada als aljubs de Costitx per dividir-se devers Jornets i pujar a les altures més curulles de Mallorca on l'aigua sap brollar fent esclatar les Ufanés de Sant Miquel de Campanet quan les pluges han estat generoses.

Seria molt just i prou necessari fer furgades dins les paperasses antigues, fer-se moltes preguntes. I sense posar fites ni barres, ni punts i a part, saber endevinar quan i de quina manera es formaren els pobles actuals i el perquè de certs camins o tancats dins la nostra Mallorca.

Jo crec que la majoria són recents i que de cada un d'ells s'han dit molts de tòpics o composts innecessaris. Crec que s'han silenciats moltes raons envers de la seva situació, territori o grandària.

Poble, Vila, Ciutat, Ajuntament, Llogaret, Parròquia no són sinònims de carrers, places, adossats o normes subsidiàries.

Pensem que totes les organitzacions que ara tenim, totes han estat trascolades i cernudes per poders i baralles que tingueren el seu cau d'acció a finals del segle XVIII. És en aquest precís moment que es romp amb el passat, pel simple fet de rompre. No per la necessitat de canviar mentre es camina.

Pep Eivissenc

Programació 2003

Dilluns

22.00 **No te tallis**
Musical

Dimarts

22.00 **X**
Musical

Dimecres

22.00 **Titoieta de lux**
Música electrònica

Divendres

18.00 **El soterrani**
Música dels 60 i 70

21.00 **La terra de tothom**
Contes d'arreu del món

22.00 **Sons d'una terra llunyana**
Música i entreteniment

Dissabte

10.00 **Sidecar**
Magazine cultural

11.00 **Bon dia Algaida**
Magazine d'actualitat

13.00 **La terra de tothom**
Contes d'arreu del món

14.00 **Sons d'una terra llunyana**
Música i entreteniment

16.00 **Tot queavy**
Musical

17.00 **Baleigs**
Música amb arrels

18.00 **20%**
Musical

19.00 **Boogie Woogie Country Girl**
Rock'n'roll

20.30 **L'enemic interior**
L'ona dissident

Diumenge

16.00 **Gabba Gabba Hey**
Exclusivament ramones

17.00 **1984**
Magazine punk

18.00 **Blitzkrieg 84**
Musical punk

Exposició de Nadal a Lluc

A Lluc, coincidint amb les passades Festes de Nadal i fins dia 2 de febrer de 2003, ha estat oberta al públic una molt interessant exposició de peces artístiques i d'artesanía, el motiu central de les quals és la celebració cristiana del Nadal. A l'interior de la basílica hi havia un betlem monumental en què totes les figures eren siurells, fets pels mestres artesans Maria Amengual, Andreu Isern i Can Vent de Marratxí. A la sala d'exposicions s'oferia al públic una mostra de betlems i sibil·les, propietat d'alguns col·leccionistes.

És en aquest darrer apartat on tres algaidins hi tenien un protagonisme destacat. De la col·lecció de **Rafel Antich "Xaramec"** s'exposaven: peces de betlem obra de Joan Aguiló Forteza (Palma); un naixement amb les figures amb forma de siurell, obra d'Elionor Ramis (Pòrtol); un naixement també de siurells, obra de Francisca Palou Amengual (sa Cabaneta) i tres reis siurells, obra de Can Vent (Pòrtol). De la col·lecció de **Jaume Falconer** s'exposaven unes fotos de la sibil·la de Lluc i una sibil·la de fang, obra de **Vicenç Oliver Linares "de Can Salem"**.

Algaida al calendari del CIM

El Departament de Cultura del Consell de Mallorca ha seleccionat, per al seu calendari de l'any 2003, una dotzena de fotos antigues procedents de l'**Arxiu Rul·lan**. Aquest arxiu va passar a formar part del fons de l'Arxiu del So i de la Imatge del Consell de Mallorca l'any 1999. Inclou els treballs fotogràfics de **Gaspar Rul·lan Garcies** i del seu fill **Francesc Rul·lan Buades**, que a partir de l'any 1950, va continuar la tasca de son pare.

L'Arxiu Rul·lan conté una gran quantitat de material, sobretot negatius, tant de vidre com flexibles, positius, tots de gran qualitat tècnica i estètica, i també algunes càmeres fotogràfiques, objectius, etc.

Gràcies a l'empena de la família Rul·lan perquè aquest fons formàs part del patrimoni documental col·lectiu, el Consell pot donar a conèixer un dels gabinets fotogràfics més importants de Mallorca. Les dotze fotografies que il·lustren el calendari només són una petita mostra del gran valor de l'arxiu i una d'elles, en concret la corresponent al mes de maig, és una foto de Cura, que us oferim adjunta a aquest breu escrit. Literalment, la fotografia va acompanyada del següent peu: "Nostra Senyora de Cura – Algaida. Còpia moderna a partir de negatiu flexible 6 x 6 c. 1930".

Presentació d'una nova *Plagueta*

El passat 4 de gener es va presentar al Casal Pere Capellà la plagueta núm.14 d'Història i Cultura que edita el nostre ajuntament. És la que duu per títol *Memòries d'un temps (II). Una època de canvis imperceptibles (1824-1843)*, obra de Pere Fullana Puigserver. Aquesta plagueta és la continuació de la núm. 9 *Memòries d'un temps (I). Capítols d'història contemporània d'Algaida (1800-1823)*. Amb tota seguretat es tracta d'una sèrie que tindrà continuïtat.

La tasca empresa per Pere Fullana és la d'historiar el nostre segle XIX; no podem, encara, presumir d'una obra que abracci tots els períodes de la nostra història, tot i que aquests darrers anys s'ha publicat un nombre no gens menyspreable de treballs importants. Però si hi havia una època en què el buit era més absolut, aquesta era el segle XIX. La tasca que ha envestit en Pere omplirà aquesta llacuna o oblit.

L'esquema seguit en ambdues plaguetes és semblant: context històric de cada subperíode, protagonistes i principals fets i detalls de la vida quotidiana en els seus diversos aspectes: economia, sanitat, església, ensenyament, serveis, etc. En resum, una visió planera i seriosa, a l'abast de tothom, d'aquest temps. Una obra ben necessària i molt ben arribada.

Activitats previstes

Diumenge dia 16 de febrer:
Excursió pel terme de Selva

La primera part del matí la dedicarem a fer un recorregut cultural pel poble de Selva: posada de Lluc, fonts de Camarata i de Valella i església parroquial, a l'interior de la qual podem observar tres de les millors obres del gòtic a Mallorca: Mare de Déu Morta, Mare de Déu de la Mercè i el Retaulle del Calvari.

Després farem una excursió a peu d'unes 2 hores i mitja de duració, amb el recorregut Selva-Moscari, passant per les possessions d'Auxella i Sa Bisbal.

La sortida serà, com sempre, a les 9 h des de la plaça.

El passat 22 de desembre férem una excursió pel terme d'Artà, des de l'ermita de Betlem fins al Bec de Ferrutx. A la fotografia, hi podeu veure els que s'animaren a pujar fins al cim; l'esforç tengué la seva recompensa, perquè s'hi domina una vista espectacular sobre la badia d'Alcúdia, amb la Colònia de Sant Pere als peus.

SANT
HONORAT
2003

El revolucionari municipal

Hem de portar tot això dins el gavatx?
Una de les revolucions més necessàries
és la revolució municipal.
Davant espectacles com el de Calvià
cal pegar estirada a la manta,
fotre el crit en el cel,
exigir responsabilitats i revenja,
reclamar danys i perjudicis,
acceptar l'herència a benefici d'inventari
i fer revisar tota la gestió de regidors i batles,
xuclatinters i presumptes tècnics
per un tribunal d'infants sense gaubança.
Ja me direu com s'ho faran
per endreçar Magaluf o Palma Nova,
Peguera o Santa Ponça,
Cala Fornells o Cala Vinyes!

L'exalumne

Mai no sabré perdonar-los,
els meus mestres absents!
És massa gros que, al-lot ciutadà
—“panet” com deim a Mallorca—
fins passats els quaranta anys no hagi capit
que abans de ser muntanya el Teix
va ser —i encara és— un arbre,
senzillament un arbre, tot un arbre
centenari i gerd, xuclador empedreït
de les humitats i sables primordials.
Com a petit monument o memorial
a la brutal pedagogia de postguerra,
he decidit plantar-ne uns quants
al meu Carant, en Es Verger,
enc que hagi de fer-los venir
de Sabinyan, Breda o Albió.

L'afectat de disglòssia

Una llengua que no es parla
és una morta que hom recorda
com un cendrer curull de cendra
com un celatge que s'enyora
com un arbre que s'acopa
com una veu que no se sent
com un verger que no se cela
com un comerç que no es practica
com una llar deshabitada
com una núvia aperduada
com una pena sanglotada
com una tarda soterrada
com una mort allargassada
com una vida dislocada
com una amor o una retòrica
senzillament mal enfilada.

Divisa

A l'atzar agraeixo tres dons: haver nascut dona,
de classe baixa i de nació oprimida.
I el tèrbol atzur de ser tres voltes rebel.

Corrandes de lluna

Avui, si venia
la lluna morta,
l'amor cantaria
que truca a la porta.

I si ens arribava
amb gep a Ponent,
l'amor cantaria
en quart creixent.

Si la lluna era
rodona i roja,
l'amor cantaria,
l'amor boja.

Mes ai, si ve blanca,
rodona i blanca,
l'amor cantaria
que la porta tanca.

I si duu la lluna
un gep a Llevant,
l'amor cantaria
l'amor minvant.

[Ai, quina ufana de lluna!]

Ai, quina ufana de lluna!
Amic, sortim en finestra
entre les dotze i la una!

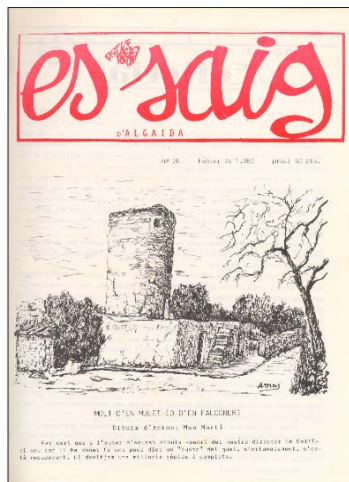
Lluna, moneda de coure
a l'aire, duu-nos fortuna
entre les dotze i la una!

[Drap de la pols, escombra, espolsadors,]

Drap de la pols, escombra, espolsadors,
plomall, raspall, fregall d'esparg, camussa,
sabó de tall, baieta, lleixiu, sorra,
i sabó en pols, blauet, netol, galleda.

Cossi, cubell, i picamatalassos,
esponja, pala de plegar escombraries,
gibrell i cendra, sulfumant, capçanes.

Surt el guerrer vers el camp de batalla.

Número 26

ES SAIG de febrer del 83 oferia a la portada un dibuix d'Antoni Mas: el molí d'en Mulet, conegut també com a molí d'en Falconer. I com que s'acostaven les eleccions autonòmiques i municipals, l'editorial ja s'hi referia demanant joc net; n'Andreu Majoral hi dedicava també la seva plana ("Les eleccions municipals i els partits") i Un Sord comentava els rumors sobre candidats i candidatures.

L'Ajuntament informava de la posada en marxa de la recollida de fems a la Mancomunitat del Pla, de l'estat en què es trobaven les normes subsidiàries, així com de la sol·licitud d'ajuda per construir uns vestuaris a Ses Escoles i de la firma de l'escriptura d'adquisició de dues quarterades de terra destinades al camp de futbol de Pina.

Ja que ha sortit la paraula quarterada, direm que hi havia una nota explicant l'origen d'aquesta mesura d'extensió: era el terreny que tenia quatre costats iguals de quaranta brases del rei en Jaume, és a dir, 84'28 metres cada costat. Això ens permet saber que el Rei Conqueridor era un home corpulent ja que tenia una braçada de 2'10 metres.

La secció "Solcar" del rector Toni Garau es titulava "I què puc fer?". S'iniciava un espai dedicat a Ses Escoles amb una narració d'en Miquel Rayó "Recordem la Princesa Embruixada". I les pàgines centrals estaven dedicades a informació gràfica de les passades festes de sant Honorat.

Hi havia a la secció "Els lectors escriuen" una carta que comentava la implantació de la planta asfàltica de devora Ses Regates i de les pintades en contra que s'havien fet; un episodi que va moure rebombori.

Del Noticiari voldríem recordar dues notícies curioses: una té a veure amb la pluviometria i és que durant el mes de gener no es recollí ni una gota de pluja, un fet insòlit; la segona es refereix a l'homenatge a les empreses més antigues de Mallorca; del nostre municipi hi havia les següents: Ferreria Gelabert (1868), Farmàcia Martorell (1875), Fusteria Oliver Martorell (1895), Forn de Can Tomàs (1898); i de Pina, Fusteria Bartomeu Mut (1880) i Fusteria Jordi Oliver Amengual (1895).

Finalment, recordarem que la "Xerradeta" la mantenia en Joan Mulet amb en Guillem Mindona com a cossier: recordava les seves experiències, l'època en què ballaren en pla comercial, la recuperació després d'uns anys despareguts i diverses anècdotes.

Una xerradeta amb...

d'Algaida la mostra anomenada "Detalls"; volia tenir un caràcter divulgatiu, ja que pretenia ajudar els futurs estudiants de Belles Arts mostrant-los una obra diferent del que havia treballat a cada assignatura de la carrera, quan feia el tercer curs.»

Quan li indicam que tenim notícies que també ha exposat al Molí d'en Xina, en Joan comença a cercar papers: «Quin desastre!» **Però a la fi troba el que cerca:** «Sí, va ser l'any 2001. Jo havia passat per una situació increïble: el primer any que feia classes, per manca d'horari havia de fer feina a cinc col·legis diferents; l'ensenyament m'absorbia de tal manera que no em podia dedicar a altra cosa. Era una situació completament nova per a mi. A l'any següent ja vaig poder completar la jornada amb només tres col·legis, i ara ja només són dos.

Havia de trobar una sortida a aquesta obsessió, perquè jo tenia clar que em volia dedicar a la pintura i el Molí d'en Xina em va ser d'una gran ajuda.»

Sense saber com, ens trobam en plena disquisició sobre quin ha de ser el paper de l'art: «Art enigmàtic o art divulgatiu? Si hagués d'expressar la meua situació actual d'una manera gràfica, em dibuixaria un gran interrogant a damunt. L'art és un llenguatge i, per tant, la seva principal funció és la comunicativa. La subtileza per comunicar el que tu vols sense que sigui evident, aquesta és la feina que hi ha per fer. Quan veig algú que, davant una obra meua, expressa espontàniament que li agrada molt, m'emocion, perquè això vol dir que aleshores sí que hi ha hagut veritable comunicació. Si un altre llegeix el que tu has fet, hi pot veure més coses que tu mateix, perquè a la teua obra hi poses moltes coses de forma inconscient. No m'agrada gens haver d'explicar les meves obres; de fet, només les explico a unes poques persones molt properes, com el meu germà, que estudiava arquitectura. Passa el mateix que amb els acudits: si una persona en conta un, i ningú no riu, després se sent malament si l'ha d'explicar. Idò als pintors, ens passa el mateix. I als músics també. Jo no crec que a en Serrat li fes molta gràcia, haver d'anar explicant les seves cançons...»

Tornam a la feina d'en Joan al Molí d'en Xina: «L'exposició es va titular "Temps". Va estar molt condicionada per la mort de la meua padrina. A la meua família vàrem tenir la sort de no haver-hi cap mort de qualcú molt proper fins que ja érem adults: jo tenia 27 anys quan ella va morir. La mort de la padrina va ser un xoc per a mi. A través de la pintura vaig tractar d'expressar els meus sentiments. Això és "Temps": una

Joan Alomar Juan de Can Just

reflexió pictòrica sobre el passat i el present. Per això les tècniques utilitzades eren dures i els colors, blancs, negres, de fang, que és el color de la terra. Els signes dels dibuixos expressaven ràbia, la ràbia que jo sentia en aquells moments... Puc dir que al Molí d'en Xina vaig aprendre molt, i que va ser allà que vaig decidir que havia de pintar sempre.»

«A més, el treball del Molí em va servir de contacte per a la següent exposició. “Temps” va ser visitada per Ramon de Molina, el director del Museu Contemporani de Sa Pobla. Li va agradar el meu treball i em va proposar fer-ne una al seu museu. Així va néixer “Bressol”, que representa un trencament amb l’etapa dura anterior: les tècniques són les mateixes, però els colors són més vius i els símbols diferents; per exemple vaig treballar molt les ales, que són per a mi un element de protecció...El museu va decidir quedar-se una obra en propietat, cosa que em va satisfer molt»

«El meu treball actual està condicionat per la preocupació d’acabar d’establir un llenguatge propi, un llenguatge que jo vegi que efectivament arriba a la gent. Vull innovar, pretenc estar sempre a l’avantguarda, però sense situar-me lluny de la societat. Utilitzo tècniques mixtes, no només treball damunt paper, sinó també damunt tela. Estic investigant el llenguatge de les finestres: una mateixa obra té moltes finestres i a cada finestra hi treballa una tècnica diferent. Els formats de les obres són més grans... A l’abril he de tenir llesta l’exposició d’Inca, que ja no és una mostra com la de Sa Pobla; he decidit entrar dins el mercat de l’art per veure quin grau d’acceptació té la meua obra. Aquesta és la meua preocupació actual. Bé, i també que els meus alumnes aprofitin la selectivitat.»

La portada i les fotos que acompanyen l’entrevista, ens les ha proporcionades el mateix Joan en format digital: «Crec que el lligam entre l’art i les noves tecnologies pot ser apassionant. Pens que un gest, una taca incontrolada, pot trobar el seu just control gràcies al treball amb l’ordinador. L’art històricament sempre ha begut dels avenços de la ciència. En aquest sentit, la informàtica és una eina més, però pens que el més important és la influència que tindrà dins el món de la pintura des del punt de vista conceptual. La informàtica pot fer construir idees noves...»

Ens crida l’atenció que en Joan no signa les seves obres. Volem saber si és una simple anècdota, o bé respon a qualche idea ben meditada: «Sí, és una cosa ben curiosa. Durant l’època d’estudiant no en signava quasi cap perquè trobava que no tenia sentit fer-ho. Després, durant l’època del Molí d’en Xina tampoc no signava: allà feia, sobretot, feina d’investigació, i tampoc no trobava motivació per estampar la meua firma. Però si ara decidesc entrar dins el mercat, crec que hauré d’acabar signant les meves obres.»

Acabam la conversa desitjant a en Joan molt d’èxit en el seu treball. «Sí, confii tenir-ne més que quan, de nin, jugava a futbol amb l’Algaida; però no era gaire bo». **Els entrevistadors sí que signaran aquesta xerradeta, no perquè hagin decidit entrar dins el mercat de l’entrevista —cosa ben improbable, certament—, sinó per deixar testimoni escrit de qui va ser que va passar un horabaixa ben agradable amb en Joan i les seves reflexions sobre el món de l’art. Moltes gràcies, Joan, i molta sort.**

Miquel Molleta
Miquel Serra

Joan Alomar Juan de Can Just

«Crec que tenc 30 anys. I dic això de "crec" perquè els números i les dates mai no han estat el meu fort. Vaig néixer a Palma, però els estius i els caps de setmana de la meva infantesa els he passats a Algaida. Vaig estudiar al Pius XII i dibuix a una acadèmia amb en Marc Mateu, un dibuixant famós perquè ha treballat uns anys per la Disney, i que ara ja ha tornat a Palma. Faig de professor de dibuix als col·legis de Santa Teresa del Pont d'Inca i del Beat Ramon Llull a Inca. Vaig estudiar Belles Arts a València, i no a Barcelona, perquè allà tenia uns amics que també estudiaven. Entre els anys 96 i 97 vaig fer la mili a Palma; vaig meditar si fer-me objector, però per sortir-ne aviat i poder incorporar-me ràpidament a la feina, al final vaig decantar-me pel servei militar. Quan ets jove, el que vols és fer feina i tenir independència econòmica dels pares...»

Qui amb aquestes paraules s'ha presentat als lectors d'ES SAIG és en Joan, el fill major d'en Paco Alomar i de n'Apolònia Juan "de Can Just". Un horabaixa fred i gris d'aquest mes de gener ens ha rebut al seu estudi del carrer del Rei d'Algaida. Allà, acompanyat tan sols de la seva música —li agrada molt en Serrat—, troba la tranquil·litat que necessita per dur a terme la seva tasca d'investigació artística.

«No crec que sigui de veres un artista, són molts pocs els que ho arriben a ser, jo em consider més un artesà: vaig treballant per recollir els fruits més endavant. N'hi ha que tenen molta pressa per ser artistes, a primer curs de la facultat ja es pensen ser-ho, però no és el meu cas. Vull ser honest, jo estic en

plena etapa investigadora, tractant de descobrir què és això de l'art. El que passa és que has d'anar mostrant el que fas per tractar d'aconseguir que la societat t'accepti. Als 21 anys, el mateix Barceló ja era considerat un artista, i jo això no ho entenc, no m'ho acab de creure. En el món de la creació artística la velocitat no és bona, necessites reflexionar, deixar passar el temps, revisar la teva obra...»

«El perquè de les exposicions? En principi no m'obsessiona gaire saber si em valoren o no, però ara estic provant d'introduir-me dins el mercat de l'art, encara que ho vull fer amb peus de plom, sense perdre el nord investigador de què he parlat abans. Per això, ara estic preparant una exposició a la Galeria Cunium d'Inca. Serà molt diferent de la primera que vaig fer; va ser una exposició de monotips a València, l'any 1993.»

Davant la nostra ignorància, passa a explicar què és un monotip: «És una estampació única obtinguda per la impressió d'una pintura a partir de cada vidre o acetat. Poc temps més tard, devia ser el 93 o el 94, per la Fira vaig exposar a l'Ajuntament

